

עין משפט
גור מצוה

מ:

פוטר ואר"מ למה הוצרך לומר צ"ה כר"ש לימא צ"ה לטעמייהו דאמר יג שאלה להקדש וי"ל משום דלכמי לצ"ה נהי דמזיר מיין לא הו נדור מיהא ליהוי מן הגרוגרות להכי קאמר כר"ש דפוטר לגמרי שלא התנדב כדרך המתנדבים שאם צא להיות נדור מן הגרוגרות הל"ל בלשון קונס כדרך הגודרים: **ב"ש** סברי בר"מ.

דאמר אין אדם מוזיא דבריו לזטלה להכי הוי נזיר וכרבי יהודה דמתני' דאמר נדור הוי וצ"ה סברי כר' יהודה דמתני' נדור מיהא הוי ודלא כר"ש דפטור לגמרי: **ב"ש** בר' יהודה. ונדור מיהא הוי וצ"ה כר"ש ואפילו נדור לא הוי: **יב"א** מן החיטין. שאין מנחה צאה שערוין אלא א' דחוטא ומנחת קנאות: **יב"א** עשרון שלם. שאין מנחה פחותה מעשרון והוי טעמא דכולהו: **לאו אמרי ב"ש** מן הגרוגרות ומן הדבילה הוי נזיר. אע"ג דגרוגרות לא שייכי לנזירות כלל מטעמא דפרישית לעיל משום דאין אדם מוזיא דבריו לזטלה ה"ג מן השעורין אע"ג דלא שייכי שערוין למנחה יציא חיטין דאין אדם מוזיא דבריו לזטלה:

באומר איזו הייתי יודע בו'. צניית פפירוש אילו הייתי יודע שאין נודרים שערוין כו' אבל טעימי לומר דנודרין שערוין כמנחת חוטא ב' וקנאות ולולי זה הייתי נודר חטים להכי מייתי חטין ובלבונה וכן צנתי עשרון לא דע שצריך להציא עשרון שלם: **לא** שנו א"א מן השעורים. דמלי למיתלי צטעות כיון דליכא אחרת דהויין משעורים אצל מן עדשים לא מייתי כלום דליכא למיתלי צטעותא דליכא של [עדשים]:

מכדי חוקיה כמאן מוקי לה מתני'. דמנחות ככ"ג כו' ואומרים צ"ש דהוי מזיר מטעם דאמר' אין אדם מוזיא דבריו לזטלה א"כ אפי' עדשים ניימו חטין: **הדר** ביה חוקיה מההיא. פי' ממאי דלוקי לה מתני' דמנחות ככ"ג ומוקי לה כרבי יוחנן ובאומר: **מתניתין** קשיתה בו' איתני מן העדשים. כלומר אי מתייתין כצית שמאי ומטעם דאין אדם מוזיא דבריו לזטלה ליתני עדשים דהוי רצותא טפי:

הרתם משום מעותא הוא ובאומר אילו הייתי יודע

הריני נזיר פרק שני נזיר

אמר הרי עלי מנחה (הציא קמה מציא סולת. או שאמר הרי עלי מנחה בלא שמן ולבונה כו': **מי** לא אמרי צ"ש. דאע"ג דלא קביל להיות נזיר אלא מן הגרוגרות הוי נזיר מן היין הכא נמי כי אמר מן השעורין מיייתי לה מסולת של חיטים הלכתי: **ור'** יוחנן **אמר אפילו סימא דברי הכל.**

דאפי' צ"ה מודו צהא דציא מן החיטים אע"פ שלא התנדב אלא מן השעורים כגון שאמר לכך התנדבתי שערוין שהייתי סבור שמציאין מנחה מהן אבל אילו הייתי יודע שאין נודרין אלא חיטין לא נדרתי שערוין הלכך א'ו' גמר בנפשיה לאיתויי מידי דבר חיובא להכי יציא מן החיטין: **אלא כוונן שהסנדב מן השעורין.** דהתם הוא הואיל ומנחת סוטה ומנחת העומר מן השעורים קמייתיה להו דממינו קרב לגבי מוצח להכי הוא דאמר דחל עליה נדבת מנחה ויציא מן החיטים: **אלא אמר מנחה מן העדשים.** שאין צמינו קרב לגבי מוצח לא מייתי ולא כלום: **מכדי** חוקיה **כמאן** מוקי **לה** למתניסין. דמנחות כצית שמאי: **והא** **עדשים** **לגבי מוצח** **בגרוגרות** **לגבי נזיר דמו.** וכי היכי דהתם אמרי צית שמאי דהוי נזיר הכל נמי כי אמר מן העדשים יציא מן החיטין: **הדר** **ציה** **חוקי.** דאמר לעיל **צ"ש** היא דלא אמרי צ"ש מן הגרוגרות הוי נזיר ב' אלא טעמא דמוקי לה ככ"ש דסבר לה כרבי נתן כלישנא צתרא דצית להו לצ"ש דנדור ואינו נזיר כר' יהודה דאמר באומר הרי הן עלי כקרבן דגרוגרות ודצילה כולהו צני נדר נינהו וכי היכי דלהלן אמרי צ"ש דהוי נדור משום דצני נדר נינהו הכא נמי כי אמר מן השעורין הואיל דצני הקרבה נינהו צמנחת העומר וצמנחת סוטה להכי הוא דאמרנין דמציא מן החיטין: **ואמאי** **הדר** **ציה** **חוקיה** כההיא לוקמא כמעיקרא כע"ק דאמר האומר מן הגרוגרות הוי נזיר גמור אע"ג דנזיר אין אסור בגרוגרות ולוקמא למתניסין דמנחות באומר הרי עלי עדשים ו' מציא מן החיטין אע"ג דעדשים אינן ראויים לגבי מוצח מידי דהוי אגרוגרות לגבי נזיר דהוי נזיר גמור: **מסניסין.** דמנחות קשיתה ו' אס אימא דצית להו לצ"ש נדור ואינו נזיר דלא צצירא להו כר' יהודה דאמר באומר הרי הן עלי קרבן דגרוגרות ודצילה צני נדר נינהו אלא

נזיר הוי וכי היכי דלהלן אמרי צ"ש דכי אמר הריני נזיר מן הגרוגרות הוי נזיר מן היין גצי מנחות מאי איריא דאמר מן השעורין דהוי דבר הראוי לגבי מוצח ליתני מן העדשים דהא עדשים לגבי מוצח בגרוגרות לגבי נזיר דמי אלא מתני' דמנחות ככ"ש ולא תני בה מן העדשים אלמא דלא הוי טעמא דציא מן החיטין אלא משום דהתנדב מן השעורין דצני הקרבה נינהו וכחותה נמי גצי נזיר כי אמר הריני נזיר מן הגרוגרות לא הוי נזיר אלא נדור משום דצני נדר נינהו א' לצ"ש אית להו ד' כר' יהודה ומתני' דמנחות ככ"ש ולא צציה כלל (כלל) דאי צציה הא אמרי דאפילו נדור לא הוי משום דבלשון נזירות קא נדר הכא נמי כי אמר מן השעורים לא יציא מן החיטין שלא התנדב כדרך המתנדבין: **ור'** **יוחנן** **אמר אפילו מן העדשים.** יציא מן החטין: **והא** **אר** **יוחנן** **כו'.** וכדמוקים לה כגון דקא טעי אלמא דצמידי דטעי צה כגון שערוין משום דצני הקרבה נינהו ו' ה' [קא מוקין מתני' דמנחות אבל לא

צעדשים **לנדרי** **דחוקיה.** ו'קא"ל ר' יוחנן והכי קא"ל מ"ט הדרת צך משום דלא קתני ציה עדשים: **דלמא** **לא** **מיבעיא** **קאמר.** ו' דלא תימא דכי אמר מן העדשים דמייתי מנחה מעלייתא משום דליכא למימר דכי אמר הרי עלי מנחה מהכי והא דאמר צתרא לזון ראשון ויציא מן החיטין: **מ** **א** **אלא** **צעי** **למיהדר** **ציה** **קאמר** **דמידע** **יע** **דמן** **העדשים** **אין** **מציאים** **כלום** **והרי** **לפטור** **עמו** **קאמר** **ותפוס** **לשון** **ראשון** **ויציא** **מן** **החיטין:** **מ** **א** **אלא** **כי** **אמר** **מן** **השעורין.** ודאי דצית לך למימר הכי דהואיל וצמינו קריצין דלהקריב קאמר והכי קאמר אס אפשר דקדשה כמנחת העומר וכמנחת

א' מנחות קג. ב. ג. ג' שם כל הסוגיא ע"ש. א. אלא התם ככ"ל. ד. ז"ל כמנחת העומר וכמנחת.

נוסחת הריב"ן
א' הלכך הואיל דמצי ב' הוי נזיר דצית ליה לחוקיה האי כצירא דהוי נזיר אלא טעמא כו': ג' ד' צ"ש: ד' דצני יהודה: ה' קאמר למתנין: ו' קאמר:

הגהות הב"ח
א' גמ' ותפוס לשון ראשון אלא אפי' כי אמר מן השעורין אימא ודאי להכי קאמר: ב' ר"ש ד"ה ור' יוחנן ור' הלכך כיון דגמר נפשיה: ג' א' ד"ה ואמאי הדי ור' דמציא מן החיטין: ד' ד"ה מתני' ור' דאס אימא ור' גצי מנחות נמי כי אמר מן העדשים מיייתי מן החיטים מאי איריא דתני מן השעורין דהוי דבר ור' ואמאי הדי ור' דמציא מן החיטין: ה' ד"ה והא דצית להו: ו' ד"ה והא אמר ור' דצני הקרבה נינהו למתנין: ז' ד"ה דלא למא לא מיבעיא קאמר דלא מיבעיא כי אמר: ח' ד"ה אלא אפילו כי אמר מן השעורין דצית לך למימר הכי הואיל וצמינו קריצין ודאי דלהקריב ככ"ל והדיא עס ד"ה וכמנחת סוטה:

גליון הש"ם
גכ"ו ב"ש ד"ה. קשה לי הא טעמא דצ"ש דאין צלה בפקדש וחו שיך כצירי נזיר דהוא נפסד בנקודת אצל הכא באומר הרי עלי מנחה דלא הקדש על עינין ולא חיל הקדש על שום דבר רק שקיבל עליו להציל מנחה והוי רק נדר בעלמא ובפסוטו נראה דבאומר הכי עלי להציא עולה דמדה צ"ש דעס לו התרה:

הגהות מהר"ב
רשבורא

א' תוס' ד"ה יציא מן מלת דחוטא נמחק וצ"ה זה טעות דמנחת חוטא ג"כ צאה מן החיטין דוקא אלא ככ"ל אלא דעומר ומנחת קנאות או ז"ל אלא דטוטה ומנחת עומר. אורח משור: ב' ד"ה באומר אילו הייתי יודע ור' כמנחת חוטא נמחק מלת חוטא ור"צ עומר: ג' בא"ד וכן קמט טעה כמנחת קנאות ובשמן ולבונה טעה כמנחת חוטא וכמנחת קנאות ככ"ל אי"מ: ד' ד"ה התם משום טעמא הוא ור' יוחנן אמר ור' ג"צ כהן הס"ד ואח"כ מה"ד דליכא:

הגהות התוספות
1. ז"ל והיינו. 2. מצינו ורבי יוחנן אמר כי נמחקות. 3. ז"ל מה שאמר. 4. ז"ל אס אפשר.

מסורת הש"ם

^[1] ז"ל דאמר בצאומר הרי הן עלי קרבן פלגני: